

ONDER DIPLOMATIEKE DEKMANTEL

Ron Geraets en Bob de Graaff

Onder diplomatieke dekmantel

*De geheime strijd van
Buitenlandse Zaken*

Boom

Afbeelding omslag: Tijdelijke sluiting van het consulaat-generaal van Nederland in Instanboel vanwege mogelijke protesten en terroristische dreigingen, 1 februari 2023. (Cemal Yurttas / Getty Images)
Omslagontwerp: Bas Smidt
Verzorging binnenwerk: Bas Reijnen

© 2026 Ron Geraets en Bob de Graaff | Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden. Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl.

No part of this publication may be reproduced in the context of text and data mining for any other purpose which is not expressly permitted by law without the written permission of the publisher.

ISBN 9789024475766

NUR 680, 697

www.boom.nl

Wie zijn fouten verbergt, zal geen voorspoed kennen,
wie ze toegeeft en vermijdt, krijgt vergeving.
(Spreuken 28:13)

Inhoudsopgave

Inleiding **9**

DEEL I. GESCHIEDENIS, CULTUUR EN OPDRACHT **19**

1. Een bijzondere cultuur **21**
2. Rons opdracht: een veilig ministerie **45**
3. Spionage, veiligheid en dreigingen bij BZ **57**

DEEL II. DE CONTEXT **79**

4. De bescherming van de ambassades **81**
5. De Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten **93**
6. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de ambassades **109**
7. Buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten in Den Haag **127**

DEEL III. ACTIVITEITEN EN OPERATIES **133**

8. Veiligheid op de posten **135**
9. Interne dreigingen op de posten **155**
10. Interne dreigingen in combinatie met externe dreigingen **247**
11. Externe dreigingen **285**
12. Unieke operaties in de schemerzone **333**

Epiloog **381**

Noten **391**

Afkortingen **421**

Literatuur en bronnen **425**

Personenregister **433**

Inleiding

Nadat vanaf begin jaren negentig de Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten onderwerp waren geworden van wetenschappelijke publicaties, kwam er een stroom van boeken en overzichtsartikelen over dit onderwerp op gang die nog steeds niet afneemt.¹ Die boeken waren niet alleen van de hand van buitenstaanders, maar ook van mensen die de diensten van binnenuit kenden.² Wij, Bob en Ron, schreven beiden boeken en artikelen die het onderwerp ‘intelligence’ behandelen en de werkwijze van inlichtingen- en veiligheidsdiensten voor een breder publiek toegankelijk maken.³

Waarom dit boek?

Waarom dan nu een nieuw boek op dit terrein? Dit boek gaat over de intelligenceactiviteiten van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in de breedste zin des woords. Daaronder verstaan wij inlichtingenwerk of spionage, contra-inlichtingenwerk, alsmede werkzaamheden met betrekking tot veiligheid en beveiliging. Soms lopen deze activiteiten door elkaar heen, waardoor het niet altijd mogelijk is er consequent onderscheid tussen te maken.

Over zulke activiteiten van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, het State Department, zijn inmiddels diverse publicaties verschenen.⁴ Over andere landen is in dit opzicht nauwelijks iets bekend. Dit geldt ook voor de Nederlandse situatie. Wel zijn er boeken verschenen over de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) en zijn directe voorgangers,⁵ de Inlichtingendienst

Buitenland (IDB),⁶ de militaire inlichtingendiensten⁷ en politie-inlichtingendiensten.⁸ Naar de werkzaamheden van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) op het terrein van inlichtingen en veiligheid is echter nauwelijks studie verricht. Wetenschappelijke studies over BZ zijn vooral beleidsstudies. Ook het oral-history-project *Diplomatieke Getuigenissen* van het Huygens Instituut in de jaren 2022-2023, dat bijna honderd interviews met een veertigtal Nederlandse diplomaten omvat, betreft voornamelijk beleidszaken waarbij deze diplomaten betrokken waren.⁹

Er zijn weinig werken die de institutionele of de sociale kant van het departement en de buitenlandse dienst belichten. Sociologische studies over de diplomatie zijn bijzonder schaars, werd eind jaren zestig al geconstateerd,¹⁰ en eigenlijk is dit nog steeds het geval. Voor de periode tot 1946 bestaan er twee uitstekende dissertaties die de sociale en institutionele ontwikkeling van het ministerie belichten: de studie van A.J. van Galen Last naar de buitenlandse dienst tussen 1814 en 1946 en het proefschrift van A.E. Kersten over het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in Londen gedurende de oorlogsjaren 1940-1945.¹¹ Voor latere jaren ontbreekt een dergelijk boek. In de jaren zestig weigerde minister Joseph Luns, die tussen 1952 en 1971 de scepter op BZ zwaaide, elke medewerking te verlenen aan een wetenschappelijk onderzoek naar de actuele buitenlandse dienst.¹²

Toch hebben Nederlandse diplomaten in die jaren hun best gedaan om de schijnwerpers op hun beroepsgroep te richten. Meer dan ambtenaren van andere ministeries hebben zij memoires geschreven, maar deze hebben voornamelijk een anekdotisch karakter. Politiek brisante details treft men in diplomatenmemoires zelden aan. Typerend is wat Boudewijn van Eenennaam aan het begin van zijn herinneringen aankondigt: staatsgeheimen en roddels hoeft de lezer niet te verwachten: '[...] ik ben geen klokkenluider en ook niet bereid om zelfs maar een tipje van die [s]luijer op te lichten'.¹³ Ook worden oud-collega's meestal ontzien. Herhaaldelijk lees je: 'nee, we noemen geen namen'.¹⁴ Kennelijk vanuit een behoefte om, zoals Luns het in een terugblik formuleerde, 'gevestigde reputaties niet onnodig [te] relativeren'.¹⁵

Werkwijze

Kritische beschouwingen over Nederlandse diplomaten en hun handwerk vanuit een veiligheidsperspectief bestaan er al helemaal niet of nauwelijks. Televisie-uitzendingen als *Floortje [Dessing] en de ambassadeurs* of podcasts als *Diplomatie Raakt* (van het ministerie van Buitenlandse Zaken zelf), waarin het doen en laten van individuele ambassadeurs wordt gevolgd, hebben een hoog pr-gehalte.¹⁶ Het dichtst in de buurt van aandacht voor Nederlandse diplomaten in een veiligheidssetting komt een bundel met interviews van de journalist Twan Huys uit 1994, waarin tien Nederlandse diplomaten aan het woord komen over crisisdiplomatie.¹⁷ Incidenteel hebben ook publicaties in de media aandacht besteed aan het soort gebeurtenissen en incidenten bij BZ en op de posten zoals die in dit boek worden beschreven.¹⁸ Die incidenten betreffen vaak vormen van grensoverschrijdend gedrag, die ook vrijwel altijd een veiligheidsaspect hebben.

Om redenen die nog ter sprake komen neemt BZ qua risicovolle gedragingen onder de Nederlandse ministeries een bijzondere plaats in. De Algemene Rekenkamer heeft bij herhaling de vinger gelegd op zulke onverantwoorde ambtelijke gedragingen bij het ministerie van Buitenlandse Zaken. Zo meende zij in het voorjaar van 2008:

Gebrek aan affiniteit met beheer lijkt onderdeel te zijn van een cultuur binnen het ministerie waarbij de grenzen van wat hoort worden opgezocht en zo nodig verlegd. Door soms creatief om te gaan met regelgeving maakt het ministerie zich onnodig kwetsbaar; kernwaarden als transparantie en zorgvuldigheid lijken zo namelijk op de achtergrond te raken.¹⁹

Wij, Ron en Bob, hebben beiden niet alleen ervaring met het publiceren over intelligence, maar ook met BZ en de buitenlandse dienst. Ron heeft vanaf het begin van de jaren zeventig bij BZ gewerkt, laatstelijk, van 1998 tot en met 2005, als directeur van de eenheid die aanvankelijk nog Centrale Dienst Beveiliging (CDB) heette en van 2000 tot 2010 door het leven ging als de Directie Veiligheids-

dienst Buitenlandse Zaken (vdb). Nadat Ron in 2005 afscheid had genomen als werknemer van het ministerie bleef hij werkzaam op het terrein van inlichtingen en veiligheid. Als zelfstandig gevestigd consultant werkte hij tot het voorjaar van 2024 voor onder meer de discrete onderdelen van de overheid, de krijgsmacht, universiteiten en als opleider/trainer op het gebied van inlichtingen en veiligheid voor een reeks van opdrachtgevers. Vanuit een in Curaçao opgerichte bv werkte hij tot circa 2012 ook voor opdrachtgevers in de Latijns-Amerikaanse markt. Bij deze activiteiten kwam hij geregeld opnieuw in aanraking met zijn voormalige werkgever, bijvoorbeeld doordat hij *contractors* inhuurde die hij kende vanuit het netwerk dat hij in zijn tijd bij BZ had opgebouwd.

Ron heeft Bob benaderd om hem behulpzaam te zijn bij het schrijven van dit boek. Bob heeft niet alleen tal van publicaties over inlichtingen en veiligheid op zijn naam staan, maar heeft als uitgever van de *Documenten betreffende de Buitenlandse Politiek van Nederland* en in de ruim twintig jaar waarin hij verbonden was aan de afdeling Geschiedenis van Internationale Betrekkingen van de Universiteit Utrecht ook veel geschreven over BZ en zijn diplomaten.²⁰ Uiteindelijk is dit een gezamenlijke publicatie geworden, die door ons beiden als auteurs gedragen wordt.

Deze publicatie is bedoeld als een publieksboek, waarbij de herinneringen van Ron het uitgangspunt zijn geweest. Weinig van wat Ron heeft gedaan als directeur vdb is op papier vastgelegd of toegankelijk. Een bescheiden deel van de papieren neerslag is in het geheim archief van de secretaris-generaal van BZ terechtgekomen, maar, behoudens de landenanalyses, is het grootste deel vernietigd. Ron wilde wat hij zich nog kon herinneren vastleggen nu dat nog kon. Het betreft hier operationele activiteiten, zijn observaties van BZ en het inlichtingendomein en de methoden en technieken zoals die indertijd werden toegepast. Bob heeft met kennis van wetenschappelijke literatuur en aanvullend historisch onderzoek de herinneringen van Ron – het menselijk geheugen is immers niet altijd betrouwbaar – beproefd en geschraagd en in een bredere context geplaatst.

Om die reden hebben wij gezamenlijk ook interviews afgenomen bij mensen die werkzaam zijn geweest bij BZ, de Algemene

Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en zijn militaire tegenhanger, de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD), alsmede de directe voorgangers van deze diensten. De geïnterviewden is anonimiteit gegarandeerd. Een uitzondering willen we maken voor Willem de Bruin, die indertijd hoofd Bijzondere Onderzoeken (BO) van VDB was. Hij was destijds betrokken bij een aantal van de in dit boek beschreven incidenten en onderzoeken, en vrijwel steeds konden wij een beroep doen op zijn zelden aflatende kennis van deze gebeurtenissen. Een tweede uitzondering willen wij maken voor de voormalig plaatsvervangend secretaris-generaal (PSG) van BZ, Karel de Beer, die ons geregeld met raad en daad terzijde stond. Wij zijn hem veel dank verschuldigd. Ten slotte kan de bijdrage van de voormalige plaatsvervangend directeur van VDB Jeroen Hoekman niet onvermeld blijven. Deze drie en de geïnterviewden hebben de herinneringen van Ron aanzienlijk aangescherpt. Ten slotte zijn wij veel dank verschuldigd aan een aantal ‘meelezers’ van het manuscript. Hun kritische kanttekeningen hebben tot een aanzienlijke kwaliteitsverbetering van de tekst geleid. Daarnaast was Constant Hijzen bereid een eerdere versie van het manuscript kritisch te lezen. Ook hem zijn wij dankbaar voor zijn uitvoerige reacties, al dragen wij als auteurs uiteraard de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de tekst.

Doelstellingen

Ons eerste doel met dit boek is een bijdrage te leveren aan de geschiedschrijving over BZ en de activiteiten van dit ministerie op het terrein van inlichtingen en veiligheid. Herhaaldelijk heeft het ministerie gewezen op veiligheid als centraal belang van Nederland en daarbij de nadruk gelegd op de onlosmakelijke samenhang van de internationale veiligheid en de veiligheid van Nederland zelf.²¹ Dit maakt het des te interessanter om te bezien hoe BZ die kernwaarde in de eigen organisatie en onder het eigen personeel al dan niet gestalte heeft gegeven.

Ofschoon de periode 1998-2005, toen Ron directeur VDB was, uitgangspunt is geweest voor deze publicatie, hebben wij de ge-

beurtenissen uit dit tijdsbestek ingebed in een breder historisch kader, waarbij we uitstapjes maken naar zowel de jaren vóór 1998 als de tijd na 2005. Dit is mede bedoeld om de periode van Rons directeurschap in perspectief te plaatsen. Met dekking van de toenmalige secretaris-generaal (SG) Frank Majoor en diens plaatsvervanger Karel de Beer kon Ron de onderwerpen integriteit en veiligheid een veel zwaarder gewicht toekennen dan voordien vaak het geval was geweest, toen er bij BZ nog een ‘afdekcultuur’ heerste, zoals Ron dat noemt. Daarbij zijn wij erg geholpen doordat de personeelsdossiers van belangrijke BZ-ambtenaren inmiddels zijn overgedragen aan het Nationaal Archief. De dossiers van personen die honderd jaar of langer geleden geboren zijn, zijn inmiddels volledig openbaar. Aan al deze dossiers zijn illustraties ontleend van integriteitsschendingen en veiligheidsincidenten alsmede de omgang van de departementsleiding daarmee die plaatsvonden vóór de jaren negentig. Door deze selectie, zowel in de tijd als van bronnen, ligt het accent in dit boek op het menselijk handelen. In een later tijdsbestek zou er meer aandacht zijn voor cyberdreigingen, maar ook deze zijn vaak gerelateerd aan menselijke gedragingen. Het accent op integriteitsschendingen en daaruit voortvloeiende veiligheidsincidenten is naar ons oordeel nog steeds actueel.

Ron speelt dus een centrale rol in het verhaal. Dat komt enerzijds door de gekozen focus, anderzijds vloeit het voort uit de keuze voor een persoonlijk gekleurd narratief. Sommige van de gerelateerde zaken zijn slechts terug te voeren op het geheugen van Ron. Vooral in het derde deel van dit boek gaat het om zijn herinnering, zij het zo veel mogelijk getoetst aan die van anderen. Daarbij wordt duidelijk hoe Ron zich als directeur VDB een weg zocht in een tijd dat integriteit en veiligheid, vooral na de terroristische aanslagen van 11 september 2001, een grotere rol gingen spelen binnen een inlichtingenlandschap in Nederland, dat eveneens ingrijpend veranderde. Dit kwam niet alleen door ‘9/11’, maar was ook het gevolg van de nieuwe Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van 2002, die voor de AIVD en de MIVD nieuwe verantwoordelijkheden ten aanzien van buitenlandse inlichtingenvergaring creëerde en daarmee potentiële conflictstof opleverde met het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Tijdens het schrijfproces kreeg Ron diverse malen de vraag voorgeschoteld of hij bezig was met een afrekening met zijn oude werkgever. Ron wil benadrukken dat dit absoluut niet het geval is. Integendeel. Hij heeft een lange en in veel opzichten plezierige en interessante loopbaan bij BZ gehad, waar hij dankbaar op terugkijkt. Het familiegevoel bij BZ, dat in de loop van dit boek geregeld bekritiseerd zal worden wegens de schadelijke gevolgen ervan, had ook zijn positieve kanten, zo heeft Ron bij herhaling ervaren. Een belangrijk moment waarop hij deze ‘familiebanden’ voelde was bijvoorbeeld bij het overlijden van een van zijn kinderen of toen de ambtelijke top van BZ hem ook buiten het werk tot de kring van intimi bleek te rekenen.

De reden dat sommige mensen twijfelden aan Rons loyaliteit jegens zijn voormalige werkgever vloeide voort uit het prijsgeven van een groot aantal gevallen van integriteitsschendingen en risico's met mogelijke veiligheidsimplicaties. Het is echter onze overtuiging dat het soms zinnig kan zijn om zaken geheim te houden, bijvoorbeeld omtrent de modus operandi van een veiligheidsdienst of de naam van bronnen, maar dat er ook sprake kan zijn van nodeloze of zelfs gevaarlijke geheimzinnigheid. Waar geheimhouding van bepaalde fouten of misstanden ertoe leidt dat deze zich kunnen herhalen en de prijs van geheimhouding dus een gevaar voor de veiligheid wordt, kiezen wij voor de openbaarheid. Deze openbaarheid zal dan ook een bijdrage kunnen leveren aan het veiligheidsbewustzijn.

Ook hier geldt echter dat alles waar je aandacht aan besteedt groter wordt. Doordat dit boek ongewenst en risicovol gedrag als onderwerp heeft, kan de indruk ontstaan alsof alle ambtenaren van BZ dit gedrag vertonen. Dit is beslist niet het geval. Er werken vele duizenden ambtenaren op het ministerie en op de diplomatieke vertegenwoordigingen van Nederland in het buitenland, en voor de overgrote meerderheid geldt dat zij goed functioneren en dagelijks serieus de belangen van Nederland behartigen. Anderzijds is het wel zo dat in dit boek slechts een beperkt aantal voorbeelden van een bepaald type grensoverschrijdend gedrag wordt vermeld, terwijl er nog vele andere ook in het boek terecht hadden kunnen komen. We hebben herhaaldelijk scherp moeten

selecteren. Bovendien zijn wij geenszins volledig. We hebben slechts beperkt aanvullend historisch onderzoek gedaan. Verder archief- en mediaonderzoek zou ongetwijfeld nog veel meer integriteitsschendingen boven water hebben gebracht, wat ook het geval zal zijn bij verdere openstelling van de personeelsdossiers van BZ.

Een tweede reden om dit boek te schrijven – naast de geschiedschrijving – is onze gedeelde zorg over een gebrekkig veiligheidsbewustzijn bij BZ, zijn ambtenaren en zijn diplomaten. Aan de hand van de *lessons learned* die in dit boek naar voren komen willen we een waarschuwend geluid laten horen tegen vormen van ongewenst gedrag waarvan het risico in het huidige tijdsgewricht met zijn vele gevallen van spionage, sabotage, ondermijning, hybride oorlogsvoering en beïnvloedingspogingen alleen maar lijkt te zijn toegenomen. Zowel van statelijke als van criminele zijde vormen zij in combinatie met zogeheten *insider threats* een ernstig gevaar voor het goed functioneren van de overheid.²² Bij deze *insider threats* gaat het hetzij om penetratie van de overheid door vijandelijke agenten of criminelen die zich aanbieden als werknemer, hetzij om werknemers die enige tijd na hun aanstelling, uit eigen beweging of daartoe overgehaald, bewust of onbewust, vijandelijke belangen dienen. In onze ogen zou het ideaal zijn als dit boek voortaan verplichte leerstof zou zijn voor het diplomatenklasje of zoals dit tegenwoordig heet: de Basisopleiding Beleidsmedewerker Buitenlandse Zaken. Wij menen daarmee in te spelen op het ondersteuningsprogramma van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) om het bewustzijn rond zaken van staatsveiligheid te vergroten.²³ De reikwijdte van deze publicatie is wat ons betreft echter groter en bevat ook lessen voor het internationaal opererend Nederlands bedrijfsleven.

Een derde reden om dit boek uit te brengen is voor ons dat de werkzaamheden van de twee grote Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de AIVD en de MIVD, onderworpen zijn aan toetsing op rechtmatigheid. Dit gebeurt sinds 2002 door de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, de CTIVD, en vanaf 2018 ook door de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden (TIB). Daarnaast bestaat al langer de vaste Kamer-

commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, de CIVD, waarbinnen de fractievoorzitters van de grootste partijen in beslotenheid beraadslagen over het werk van de geheime diensten. Deze controlerende instanties houden slechts toezicht op de twee grote Nederlandse diensten, de AIVD en de MIVD, die in de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten vermeld staan. Zij doen dit niet ten aanzien van de vele andere inlichtingenactiviteiten die bij de overheid plaatsvinden.²⁴ De vraag, die wij ook met de CTIVD hebben besproken, is of deze andere activiteiten, in elk geval op het niveau van de rijksoverheid, niet eveneens onderwerp van een vorm van toezicht zouden moeten zijn, dan wel van een betere wettelijke grondslag zouden moeten worden voorzien. Wij zijn daarvan overtuigd en menen met deze publicatie een bijdrage te kunnen leveren aan een discussie over de noodzaak van een dergelijk ruimer toezicht.

Bij dit alles past nog wel een waarschuwing. We hebben maximale transparantie nagestreefd. Juist door concreet te zijn is het mogelijk te overtuigen. Tegelijk wilden we de privacy van betrokkenen niet nodeloos schaden en de staatsveiligheid niet in gevaar brengen. Daarom zijn we soms wat vaag waar het gaat om de aanduiding van buitenlandse diensten, met name in het geval van concrete activiteiten of affaires, en terughoudend in verband met de persoonlijke levenssfeer van nog in leven zijnde betrokkenen. De lezer zal af en toe genoeg moeten nemen met benamingen als 'een buitenlandse dienst', 'een bevriende dienst', 'een kanselier' of 'een ambassadeur in een Afrikaans land'. Met de beschrijving van werkwijzen op inlichtingengebied die nog actueel zijn, zijn we terughoudend geweest. Soms hanteren we daarom bijvoorbeeld het weidse begrip 'bron' of 'informatie' zonder nader aan te geven wat voor soort bron of gegevens we bedoelen. Wanneer de namen van personen in verband met hier beschreven gebeurtenissen of ontwikkelingen reeds in het publieke domein waren beland of de betrokkenen zijn overleden, hebben wij ons veelal vrij gevoeld deze namen in dit boek te vermelden, maar in andere gevallen hebben wij personen aangeduid met louter hun functie, een gefingeerde voornaam of een letter. Ook hebben wij, vaak omwille van 'anonymisering', het exacte tijdstip waarop iets plaatsvond regelmatig

in het midden gelaten. De lezer zal het dan moeten doen met de enigszins vage aanduiding ‘Op enig moment’.

Doelgroep en opbouw

Deze publicatie is niet uitsluitend bedoeld voor de *incrowd* van Buitenlandse Zaken of voor geïnteresseerde journalisten. Wij hopen dat aan de hand van de geboden voorbeelden ook een breder publiek inzicht krijgt in de risico's van normvervaging en bedreigingen waaraan BZ, Nederlandse posten en hun personeel zijn blootgesteld. Hopelijk dragen deze voorbeelden dus ook bij aan een bredere doelgroep, zoals werknemers bij kwetsbare bedrijven, bij aan een algemeen veiligheidsbewustzijn.

Dit boek is thematisch opgebouwd. Dat betekent dat er soms enigszins door de tijd wordt heen en weer ‘gesprongen’, maar deze benadering heeft het voordeel dat de problematiek van integriteitsschendingen en veiligheidskwesties meer gegroepeerd aan bod komt en tegelijk duidelijk wordt hoe persistent sommige problemen waren. Het boek bestaat uit drie delen. In het eerste deel komen de geschiedenis en de organisatiecultuur van BZ en van de buitenlandse dienst aan bod. Een goed begrip daarvan is nodig voor alles wat volgt. Een ander hoofdstuk in dit deel gaat over de opdrachtverlening aan Ron om hoofd te worden van de eenheid op het departement die vanaf het jaar 2000 de naam Veiligheidsdienst Buitenlandse Zaken (VDB) zou dragen. Vervolgens komen globaal de veiligheidsdreigingen aan bod waarmee BZ en in het bijzonder VDB zich geconfronteerd zagen. Alvorens hier in deel 3 in detail op in te gaan, passeren in deel 2 de relaties van VDB met de nationale en buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten de revue. In het derde deel gaan we dan uitgebreider in op de activiteiten en operaties van VDB, zowel in de contra-inlichtingsfeer als in de schemerzone van de inlichtingenwereld. In een epiloog ten slotte komt kort het beroepsmatige leven van Ron na zijn BZ-tijd aan bod en wordt de vraag opgeworpen wat er sinds Rons vertrek bij het ministerie mogelijk wel of niet veranderd is in de veiligheidssfeer van BZ.